

Сравнителни наблюдения върху ефекта на конвенционална акупунктура и комбиниран метод с никотин-заместващ препарат в лечението на никотинизма

Д-р София Ангелова
СБАЛББ „СВ. София“

Резюме

Сравнени са резултатите от лечението на никотинизма при 50 активни пушачи чрез конвенционална иглотерапия и комбиниран метод, включващ акупунктура с микроигли и стандартни игли и никотин-заместващо лечение. Иглотерапията с класически игли се осъществява в акупунктурни точки върху ухото (шен-мен, бял дроб, черен дроб, подкорие, дебело черво), в две извънмеридианни точки върху носа за отваряне на дихателните пътища и две извънмеридианни точки на 1 см латерално от Б7. С микроигли тип „габърче“ въздействието се извършва върху точките на ухото (шен-мен, черен дроб, подкорие). Препаратът, използван при комбинираното лечение, е Табекс (българско производство), приеман в следната дозировка: сутрин 1 таблетка се изсмуква, на обяд и вечерта след храна се пие по 1 таблетка. Останалите 3 таблетки се приемат при необходимост (не повече от 6 таблетки за денонощие). Установено е, че комбинираният метод дава по-добри резултати при пушачи с умерено и силно изразена зависимост, което се изразява в изчезване или силна редукция на абстинентните прояви. В резултат на направените сравнителни изследвания се препоръчва прилагане на комбиниран метод на лечение, включващ акупунктура и никотин-заместваща терапия при активни пушачи, особено такива с умерено и силно изразена зависимост към никотина.

Ключови думи: сравнителни наблюдения, конвенционална акупунктура, никотин-заместващ препарат, никотинизъм.

Comparative observations of conventional acupuncture and combined therapy with nicotin-substitute drug in the treatment of nicotineism

Sofia Angelova
SBALBB St. Sofia

Abstract

It has been compared the results of 50 active smokers under nicotine treatment by conventional acupuncture and a combined method, including acupuncture with micro needles and standard

needles and nicotine substituted treatment. The acupuncture with classical needles was realized in acupuncture points on the ear (a lung, a liver, under roots, a colon) in the 2 two out of meridian points on the nose for opening of respiratory tracks and two out of meridian points 1 cm lateral from B7. With micro- or a type "hornbeam" the effect was going on the points of the ear (a liver, under roots). The patent medicine used in the combined treatment is Tabex (Bulgarian production), accepting in the following dose – in the morning 1 pill by sucking out, at dinner time and in the evening 1 pill by drinking. The rest 3 pills – in case of needs, but no more 6 pills of twenty-four hour period. It has been established that the combined method gives better results at the smokers with moderately and strongly expressed dependency. In the result of done comparative investigations we recommend applying a combined method of treatment, including acupuncture and nicotine substituted treatment at active smokers, especially these with moderately and strongly expressed dependency.

Key words: comparative observations, conventional acupuncture, nicotin-substitute drug, nicotineism.

България е сред страните в Европа с най-сериозни здравни проблеми, причинени от тютюнопушенето.¹ Страхът за здравето, поскъпването на цигарите и ограничаване на тютюнопушенето на обществени места мотивират гнес много пушачи да се откажат от порока. Статистическите данни сочат, че само 2% от тях се справят без помощ. Методите за отказване от тютюнопушенето са помощни методи за лесно преодоляване на кризата. За тази цел се използват традиционни и нетрадиционни методи. Към традиционните методи се включва лечение с никотин-заместващи препарати. Широко приложение у нас и в чужбина намира българският препарат Табекс, който съдържа алкалоида цитизин.² За първи път фармакологичната близост на никотина и цитизина е описана от Dale Laidlaw

и по-късно е потвърдена и от други автори.³ Цитизинът като заместител на никотина ефективно потиска симптомите на отнемане при рязко спиране на пушенето, като намалява броя на рецепторите средно с 25–30%.⁴ Нетрадиционните методи включват различните методи на рефлексотерапията. В последните години като един от основните методи на рефлексотерапия при лечение на никотинизма се налага иглотерапията в различните ѝ разновидности. Практиката е показала, че рефлексотерапията не винаги се оказва достатъчна за преодоляване на зависимостта.

Цел и задачи

Задача на настоящата работа е да сравни два подхода в лечението на тютюнопушенето – конвенционална иглотерапия и комбиниран метод. Комбинираният метод включва иглотерапия (с класически и микроигли) с паралелно медикаментозно лечение с препарата Табекс, който съдържа алкалоида цитизин, потискащ симптомите на отнемане на никотин при рязко спиране на пушенето.

За осъществяване на поставената в настоящата работа задача бяха подбрани 50 души с достатъчно силна мотивация да преустановят тютюнопушенето със средна възраст 45 години, разпределени в две групи по 25 човека. Участниците и в двете групи бяха с приблизително еднакви показатели по отношение на: средна продължителност на пушене 25 г. и средно количество изпушени цигари на ден 20 броя. Зависимостта към никотина на всички участници в изследването беше оценена по теста на Fagerstrom, класифициращ пушачите в три групи: слаба, умерена и силна зависимост. Според този тест пушачите в двете групи показаха зависимост както следва: в първата група със слаба зависимост – 9 души, с умерено изразена зависимост – 11 души и със силна зависимост – 5 души; във втората група със слаба зависимост – 7 души, с умерено изразена зависимост – 12 души и със силна зависимост – 6 души. В първата група 4 души със слаба зависимост, 6 – с умерена и 2 със силна зависимост бяха третирани с класически игли, а останалите участници в групата с микроигли, от които 5 със слаба зависимост, 5 с умерена и 3 със силна зависимост. Във втората група 3 души със слаба зависимост, 6 – с умерена и 3 със силна зависимост бяха третирани с класически игли, а останалите с микроигли, от които 4 със слаба, 7 с умерена и 2 със силна зависимост. Лечението на участниците във втората група включваше

и прилагане на препарата Табекс в следната дозировка – сутрин 1 таблетка се изсмуква, на обяд и вечерта след храна се изпива по 1 таблетка. Останалите 3 таблетки се приемат при необходимост (не повече от 6 таблетки за денонощие). Иглотерапията и за двете групи беше еднаква. С класически игли третирането беше в акупунктурни точки върху ухото (шен-мен, бял гроб, черен гроб, подкорие, стомах и дебело черво), върху носа (в две извънмеридианни точки, разположени на границата между носния хрущял и костта) и върху предмишницата (в две извънмеридианни точки, намиращи се на 1 цун от точката P7). С микроигли въздействието се извършваше в точките на ухото шен-мен, черен гроб и подкорие. Лечението с класически игли се осъществяваше в три последователни сеанса с продължителност 45 минути през първия ден и 30 минути в останалите дни, след което през ден по 30 минути още три дни, а с микроигли – 20 дни, като всеки пушач извършва лек масаж чрез въртеливи движения върху фиксираната с микропорест лейкопласт игла в продължение на една минута при необходимост вместо цигара. Ефектът от лечението се отчиташе на десетия и двадесетия ден от започване на лечението. За проследяване на дълготрайността на ефекта от лечението бяха направени и две контролни информационни наблюдения след третия и шестия месец.

Резултатите се отчитаха чрез личен контакт с пациентите по анамнеза.

Резултати и обсъждане

Непосредствено след приключване на лечението (на десетия ден) в първата група 2 души с умерена и 1 пушач със силна зависимост, третирани с класически игли, 2 души със силна зависимост и 1 с умерена, лекувани с микроигли, възстановиха тютюнопушенето поради непреодолими за тях абстинентни прояви. 1 пушач със слаба зависимост, лекуван с класически игли, прекъсна лечението поради недостатъчна мотивация. Във втората група пушачи, приемащи Табекс паралелно с иглотерапията, преустанови лечението само по независещи от него причини (неотложен служебен ангажимент) 1 пациент, лекуван с класически игли и с умерена зависимост. При 2 души с умерена зависимост от същата група се проявиха абстинентни симптоми, за чието преодоляване се наложи да се приложи максималната доза Табекс – 6 таблетки, и те продължиха лечението. На 10 ден от лечението се отчете 72% успеваемост на лечението с акупунктура (32% с класически

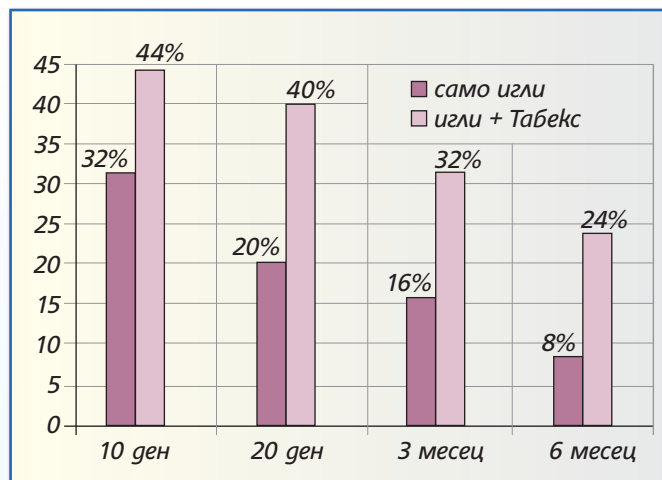
изгли и 40% с микроизгли) и 96% на комбинирания метод (44% – Табекс и класически изгли и 52% – Табекс и микроизгли) (табл. 1 и табл. 2). На 20 ден след лечението се отчетоха следните резултати: в първата група пропушиха 2 души с умерена зависимост и 1 със силна зависимост, лекувани с класически изгли, и един с умерена зависимост и микроизгли поради наличие на късно появили се абстинентни симптоми. Във втората група 1 човек с умерена зависимост, лекуван с класически изгли и Табекс, и 1 с умерена зависимост и микроизгли са пропушили отново (поради липса на достатъчна мотивация). В края на 20 ден се отчита успеваемост 56% за лечение с акупунктура (20% с класически изгли и 36% с микроизгли) и 88% за комбинирания метод (40% с Табекс и класически изгли и 48% с Табекс и микроизгли) (табл. 1 и табл. 2). На 3 месец от края на лечението от първата група 1 пушач с умерена зависимост, лекуван с класически изгли и двама души съответно с умерена и силна зависимост, лекувани с микроизгли, възстановиха тютюнопушенето (поради късно проявен абстинентен синдром). По 1 човек с умерена и силна зависимост от втора група, лекувани съответно с класически и микроизгли, пропушиха (поради липса на достатъчна мотивация). В края на 3 месец се отчете успеваемост 44% за лечение с акупунктура (16% с класически изгли и 28% с микроизгли) и 72% за комбинирания метод (32% с класически изгли и Табекс и 40% микроизгли и Табекс) (табл. 1 и табл. 2). От останалите пушачи и от двете групи на 6 месец възстановиха тютюнопушенето 1 пушач от първа група със слаба зависимост, лекуван с класически изгли, и 2 души със слаба зависимост от втора група, лекувани с класически изгли и Табекс, поради липса на достатъчно силна мотивация. В края на 6 месец се отчита успеваемост 28% за лечение с акупунктура (8% с класически изгли и 20% с микроизгли) и 56% за комбинирания метод (24% с класически изгли и Табекс и 32% за микроизгли и Табекс) (табл. 1 и табл. 2).

Изводи

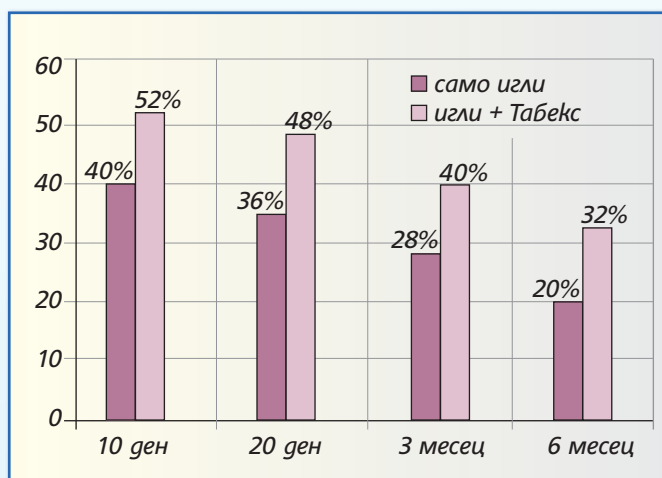
1. Проведеният контролиран експеримент показва, че иглотерапията е добър и приложим метод за лечение на тютюнопушенето.

2. Резултатите от проведеното лечение на пушачи показва, че комбинираният метод (иглотерапия + никотин-заместващи препарати) дава значително по-добри трайни резултати в края на 6 месец (64%) от самостоятелното лечение само с изгли (32%) при пушачи с умерено изразена и силна зависимост.

3. Използваният в настоящия контролиран

Фиг. 1. Резултати при различни методи на лечение на никотинизма – третиране с класически изгли

Фиг. 2. Резултати при различни методи на лечение на никотинизма – третиране с микроизгли

експеримент препарат Табекс, приеман при комбинираното лечение, се оказва подходящ, тъй като не показва странични явления и беше приет лесно от пушачите.

4. Отново се потвърди изводът, че третирането с микроизгли дава по-добри резултати в сравнение с класически изгли при лечение на никотинизма.

5. И двата метода на лечение дават добри резултати само при тези пушачи, които са твърдо мотивирани да откажат цигарите.

Литература

1. Джон Крофтън, Дейвид Симпсън, Тютюнопушенето: глобалната заплаха, 2003; 6–8.
2. Д. Добрева, Н. Данчев, И. Николова, Природна алтернатива за отказване от тютюнопушенето и за лечение на никотиновата зависимост, *Фармация LI* 2005; кн. 4, 32–35.
3. Dale, H. H., P. P. Laidlaw. The physiological action of citisin. The active alkaloid of laburnum (*Cytisus laburnum*). *J Pharmacol Exp Ther* 3, 1912–205–221.
4. Debargi, F. Nicotine dependence. *Rev Pneumol Clin* 2000; 56, 3, 177–183.